

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ต้องการศึกษาวิถีคิดค่าจ้างแบบรายเหมาขึ้นของโรงงาน และวิถีชีวิตของกลุ่มลูกจ้างหญิงที่ได้รับค่าจ้างแบบรายเหมาขึ้น และการเข้าถึงบริการตามโครงการต่างๆของรัฐของลูกจ้างหญิงเหล่านั้น โดยเลือกศึกษาลูกจ้างหญิงในอุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้าที่รับค่าจ้างแบบรายเหมาขึ้นในจังหวัดสมุทรสาคร ใช้วิธีการเข้าไปพูดคุยขอความร่วมมือผ่านคณะกรรมการสหภาพแรงงาน และประสานงานกับกลุ่มลูกจ้างเป้าหมายจำนวน 7 คน เพื่อทำการสัมภาษณ์ และจัดประชุมกลุ่มเพื่อระดมสมองร่วมกับบุคคลหรือองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ผลจากการศึกษาพบว่า วิถีคิดค่าจ้างแบบรายเหมาขึ้นคือยุทธวิธีเอาเปรียบลูกจ้างผู้ด้อยโอกาส กล่าวคือ ค่าจ้างแบบรายเหมาขึ้นจะคิดและจ่ายค่าจ้างตามจำนวนชิ้นงานที่ลูกจ้างทำได้เท่านั้น เวลาที่สูญเสียไปไม่ว่าจะเกิดจากสาเหตุอะไรก็จะไม่นำไปคิดค่าจ้าง หากทำงานผิดพลาดหรือไม่เรียบร้อยก็ต้องซ่อมงานของตัวเองโดยไม่ได้รับค่าจ้าง อีกทั้งลูกจ้างไม่สามารถถอนออกแผนกหรือโรงงานในระหว่างการปฏิบัติงาน และได้รับสวัสดิการแตกต่างจากลูกจ้างรายวัน คือ ไม่ได้รับสิทธิเรื่องค่าครองชีพ ไม่ได้รับค่าจ้างประจำปี ได้โบนัสเพียง 25 วัน ขณะที่ลูกจ้างรายวันได้โบนัส 43 วัน

แม้การจ่ายค่าจ้างรายเหมาขึ้นจะกำหนดราคาชิ้นงานในแต่ละขั้นตอนการทำงานไม่เท่ากัน แต่เมื่อนับจำนวนชิ้นคูณกับราคาชิ้นงานแล้วพบว่า คนงานจะได้ค่าจ้างต่ำกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (คือ 165 บาทต่อวัน) อีกทั้งลูกจ้างรายเหมาขึ้นก็ได้รับสวัสดิการน้อยกว่าลูกจ้างรายวัน และต้องเครียดกับการเร่งทำงานสูงสุดเพื่อให้ได้ค่าจ้างเพิ่มขึ้น แต่ลูกจ้างหญิงที่ได้ค่าจ้างแบบรายเหมาขึ้นก็ต้องยอมรับสภาพการดำรงอยู่ ต้องยอมรับวิถีคิดค่าจ้างที่ถูกเอาเปรียบ เพียงเพื่อจะได้มีงานทำ มีรายได้ แล้วค่อยทำงานล่วงเวลาเพื่อเพิ่มรายได้ให้เพียงพอกับรายจ่าย

นี่คือการเอาเปรียบคนงานที่มีรายรับไม่พอกับรายจ่ายที่ต้องใช้เป็นค่าครองชีพ โดยการเพิ่มอัตราเร่งในการทำงานกับลูกจ้าง เพื่อลดต้นทุนค่าใช้จ่าย และใช้ช่องว่างทางกฎหมาย ในฐานะที่เป็นนายจ้าง เป็นผู้บังคับบัญชา เป็นผู้มีการศึกษาสูงกว่า มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า เอาเปรียบคนที่ด้อยกว่า

สิ่งที่ลูกจ้างหญิงที่ได้ค่าจ้างแบบรายเหมาขึ้นต้องการคือ สภาพการจ้างงานและสวัสดิการต่างๆ ที่มีความเท่าเทียมกับลูกจ้างรายวัน ลูกจ้างเหล่านี้ต้องการให้นายจ้างใช้วิถีคิดค่าจ้างที่ค้ำประกันว่าลูกจ้างเป็นมนุษย์ ไม่ใช่เครื่องจักร การกำหนดค่าจ้างชิ้นงานต้องเป็นไปอย่างยุติธรรม ถ้าเวลาที่สูญเสียไปในการทำงานไม่ใช่ความผิดของลูกจ้าง นายจ้างควรนำมาคำนวณเป็นรายได้ให้ลูกจ้าง ส่วนการตรวจโรคประจำปีนั้น ควรให้ลูกจ้างสามารถเลือกโรงพยาบาลและแพทย์ได้

และสิ่งที่ลูกจ้างหญิงที่ได้ค่าจ้างแบบรายเหมาขึ้นต้องการมากที่สุดคือ ความมั่นคงในอาชีพการงาน และการมีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพเลี้ยงมนุษย์ปุถุชนทั่วไป